

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

25 NOVEMBER 1993

ONTWERP VAN DECREET

tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid
uitgebracht door de heer P. Deprez**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer J. Laverge.

Vaste leden : de heren H. Candries, P. Deprez, J. Lenssens, E. Schuermans en J. Weyts ;

de heren F. Dielens, C. Lisabeth, J. Sleenckx en G. Vermassen ;

de heren L. Bril, J. Buchmann en J. Laverge ;

de heer F. Wymeersch ;

de heer H. Olaerts ;

mevrouw M. Aelvoet.

Plaatsvervangers :

de heren S. De Clerck en J. De Roo, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke en de heren K. Pinxten en J. Taylor ;

de heren G. Bossuyt, M. Bourgois, J. Leclercq en D. Van der Maelen ;

de heren W. Cortois, D. Van Mechelen en F. Vergote ;

de heer W. Peeters ;

de heer M. Capoen ;

de heer J. Ulburghs.

Zie :

361 (19924993)

— Nr. 1 : Ontwerp van decreet

— Nr. 2 : Amendementen

INHOUD

Blz.

1. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE HEER L. VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, WETENSCHAPSBELEID, ENERGIE EN EXTERNE BETREKKINGEN	3
 II. ALGEMENE BESPREKING	
1. Krachtlijnen van het ontwerp van decreet	
1.1. Afbouw van de lineaire en quasi-automatische steunverlening aan de bedrijven ten gunste van de omgevingsfactoren	6
1.2. Evaluatie van het expansiebeleid	7
1.2.1. <i>Cumulatie van de economische expansiesteun en fiscale voordelen coördinatiecentra</i>	7
1.2.2. <i>Uitwinning van de Gewestwaarborg</i>	7
1.2.3. <i>Impact van de expansiesteun op de tewerkstellingsreturn in het verleden en het heden</i>	8
1.2.4. <i>Impact van de expansiesteun op het investeringsgedrag van de ondernemingen</i>	10
1.3. Steunverlening op selectieve basis, strategische aanpak naar aanleiding van clusterbeleid en kaderdecreet	11
 III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING	16
 IV. EINDSTEMMING	24
 TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	25

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid besprak het ontwerp van decreet tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest op haar vergaderingen van 17 en 22 november 1993 en keurde het goed op 22 november 1993.

1. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE HEER L. VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, WETENSCHAPSBELEID, ENERGIE EN EXTERNE BETREKKINGEN

De minister-president stelt vast dat de instrumenten voor het Vlaamse industriële beleid aan een grondige hernieuwing toe zijn. De redenen hiervoor zijn tweevoudig.

Enerzijds dwingt de Europese regelgeving inzake mededinging de lidstaten tot een substantiële afbouw van diverse steunmechanismen aan het bedrijfsleven. Het uitgangspunt van de Europese Gemeenschap is dat de concurrentie tussen bedrijven en niet de overheidssteun, de motor van de economische groei in Europa dient te zijn.

Anderzijds beschikte Vlaanderen tot voor kort nog steeds over een beleidsinstrumentarium dat stamde uit een periode waarin de economische welvaartsstaat volledig diende uitgebouwd te worden. Het economisch beleid van de jaren negentig en van de 21ste eeuw vereist niet langer, zoals in het verleden, lineaire steunmaatregelen, waarvan de effectiviteit thans beperkt is geworden. Vandaag wenst de Vlaamse regering een selectieve steun te verlenen, gericht op strategische en toekomstgerichte bedrijfsinvesteringen.

De minister-president verduidelijkt dat momenteel in het Vlaamse Gewest drie expansiewetten worden toegepast. De wet van 4 augustus 1978 op de Economische Expansie van Kleine en Middelgrote Ondernemingen én de wetten voor de „grote” ondernemingen van 17 juli 1959 en 30 december 1970.

Op 3 augustus 1990 heeft de Europese Commissie tot opschorting verzocht van het algemeen steunregime vervat in de economische expansiewet van 17 juli 1959, en dit met ingang van 1 januari 1991. De Commissie maakt immers bezwaren tegen het algemeen karakter van die wet. Op verzoek van de Gewestregeringen kon uitstel van opschorting tot 31 juli 1991 worden bekomen. Vanaf die datum werd de toepassing van de wet echter sterk aan banden gelegd. Tevens stelt zich het probleem dat onze definities van KMO's dienen te worden aangepast aan de EG-Kaderregeling inzake overheidssteun voor het Midden- en Kleinbedrijf. De tegenstrijdigheid met de EG-regelgeving leidt in de praktijk tot onduidelijkheid en verwarring. De expansiewet van 1959 is dan ook dringend aan vervanging toe.

Om de draagwijdte van de nieuwe teksten te kennen, is het nodig om de macro-economische impact van de **expansiesteun** juist in te schatten.

In 1992 had de expansiesteun betrekking op een pakket investeringen ten belope van 80,2 miljard frank. De **betoelaagde** investeringen zelf vertegenwoordigen volgens recente ramingen ongeveer 15 procent van alle bedrijfsinvesteringen in Vlaanderen. Tot voor de opschorting van de wet van '59 vertegenwoordigden de **betoelaagde** investeringen een **rela-**

tief hoger percentage van de totale bedrijfsinvesteringen aangezien het toepassingsgebied van deze wet ook de grote ondernemingen betrof.

Statistieken maken duidelijk dat de bedrijfsinvesteringen in Vlaanderen de jongste jaren een relatief hoog peil hebben bereikt. Van 10,5 procent halverwege de tachtiger jaren steeg de verhouding investeringen – Vlaams regionaal produkt in het begin van dit decennium tot over de 14 procent.

Wat sommigen daarover ook mogen beweren, dit is een goede zaak voor de werkgelegenheid, hetzij door het effect van de directe of indirecte werkgelegenheidscreatie, hetzij door het effect van de competitiviteitsverbetering en het behoud van werkgelegenheid. Het stimuleren van investeringen is en blijft een zeer belangrijke vorm van werkgelegenheidsbeleid.

Bij nader toezien blijkt nochtans dat sommige investeringen beter dan anderen renderen inzake werkgelegenheid, toegevoegde waarde, strategisch belang, toekomstgerichtheid, en dergelijke meer. De oude expansiewet was onvoldoende selectief om met deze elementen rekening te houden en dat leidde tot een traditie van quasi-automatische en lineaire steunmaatregelen voor bedrijven. Met die traditie breken we nu.

De minister-president stipt aan dat in het ontwerp van decreet de nadruk ligt op selectiviteit. Zoals hij reeds bij de voorstelling van de beleidsbrief economie voor 1994 reeds heeft aangegeven, vertaalt deze beleidskeuze zich in de begroting 1994 via de vermindering van de vastleggingsmachtiging voor de expansiefondsen met 2,8 miljard frank. De globale machtiging van de expansiefondsen werd zodoende in de periode 1990-1994 verminderd van 15,1 miljard tot 5,7 miljard frank. Daartegenover staan de verhogingen van de beleidskredieten voor infrastructuurwerken met 22 procent en voor de ondersteuning van onderzoek en ontwikkeling met 25 procent. Deze ingrijpende verschuiving van de budgetten werd doorgevoerd in de overtuiging dat de bedrijven meer gediend zijn met de creatie van een aantrekkelijke economische omgeving dan met niet-selectieve investeringssteun.

Het nieuwe expansiedecreet zal vooral een nieuwe impuls geven aan die bedrijfsinvesteringen in Vlaanderen waarvan het marginaal rendement door de expansiesteun wordt bepaald. Op die manier zal aan binnen- én buitenlandse kandidaat-investeerders een doorzichtig en competitief steunregime worden aangeboden.

Het is dus vanuit de bekommernis om de middelen zo efficiënt mogelijk aan te wenden en vanuit het streven naar een optimale „mix” tussen enerzijds dwingende EG-regelgevingen inzake steunmechanismen aan het bedrijfsleven en anderzijds de mogelijkheden van de bestaande expansiewetten, dat het voorliggende ontwerp van decreet is uitgewerkt. Het voorziet in de vervanging van de expansiewet van 1959 en maakt tevens een aantal technische aanpassingen in de wetten '70 en '78 mogelijk.

In haar vergadering van 10 maart 1993 hechtte de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp, waarna het op 8 juni 1993, na de adviezen van de SERV en de Raad van State te hebben ingewonnen, als ontwerp van decreet bij de Vlaamse Raad werd ingediend.

De tekst werd in nauw overleg met de Europese Commissie opgemaakt en is volledig in overeenstemming met de

Europese Communautaire kaderregeling inzake overheidssteun aan het Midden- en Kleinbedrijf (de zogenaamde MKB-kaderregeling). Op 15 september 1993 heeft de Europese Commissie dan ook haar goedkeuring gehecht aan de voorgelegde teksten.

Indien de Vlaamse Raad het voorliggende ontwerp goedkeurt, zullen de expansiewetten volgens de volgende modaliteiten kunnen toegepast worden :

- * ondernemingen met minder dan 50 werknemers, voor zover zij een jaaromzet realiseren van ten hoogste 20 miljoen ECU, een maximum balanstotaal hebben van 10 miljoen ECU en ten hoogste één vierde van hun kapitaal in het bezit is van één of meerdere ondernemingen, die volgens de MKB-kaderregeling niet als kleine of middelgrote ondernemingen kunnen worden beschouwd, ressorteren onder de toepassing van de wet van 4 augustus 1978 ;

- * ondernemingen met een personeelsbestand tussen 50 en 250 werknemers vallen onder de toepassing van het nieuwe decreet voor zover zij een jaaromzet realiseren van ten hoogste 20 miljoen ecu, een maximum balanstotaal hebben van 10 miljoen ecu en ten hoogste één vierde van het kapitaal in het bezit is van één of meerdere ondernemingen die volgens de MKB-kaderregeling niet als kleine of middelgrote ondernemingen kunnen worden beschouwd ;

- * ondernemingen gevestigd in ontwikkelingszones die volgens de MKB-regeling niet als kleine ondernemingen kunnen worden beschouwd, ressorteren onder de toepassing van de wet van 30 december 1970 ;

- * ondernemingen die volgens de MKB-kaderregeling niet als kleine of middelgrote ondernemingen kunnen worden beschouwd, kunnen in het kader van het nieuwe decreet enkel nog van een tegemoetkoming genieten voor hun investeringen met een ecologisch belang. Voor zover ze in een ontwikkelingszone zijn gevestigd, is op deze ondernemingen de wet van 30 december 1970 van toepassing.

In het kader van de praktische uitvoering (uitvoeringsbesluiten en richtlijnen) van het nieuwe decreet zullen een aantal belangrijke vernieuwingen worden doorgevoerd.

Zoals reeds gezegd zal een grotere selectiviteit in de steunverlening worden toegepast. De basissteun zal sterk worden verminderd. Projecten met een belangrijk meertewerkstellings- of milieueffect of die als van strategisch belang voor de regio worden beschouwd, zullen echter van een verhoogde steun kunnen genieten.

Verder wordt voorzien in een verhoogde toegankelijkheid voor de ondernemingen die behoren tot een groep met een erkend coördinatiecentrum. Dit zal ongetwijfeld verschillende ondernemingen ertoe aanzetten hun investeringsprojecten, vaak met belangrijke tewerkstellingseffecten, in het Vlaamse Gewest uit te voeren.

Tevens zullen er een aantal administratieve vereenvoudigingen worden doorgevoerd.

Teneinde de expansiewetten van '70 en '78 op eenzelfde manier als het nieuwe decreet te kunnen toepassen, zullen ook de richtlijnen van deze wetten worden aangepast.

Met de vernieuwde expansiewetten zal de Vlaamse regering dan ook over een instrument beschikken dat het mogelijk maakt om, via selectieve steunverlening aan individuele bedrijven, het Vlaams economisch draagvlak op een optimale manier te ondersteunen.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Krachtlijnen van het ontwerp van decreet

1.1. Afbouw van de lineaire en quasi-automatische steunverlening aan de bedrijven ten gunste van de omgevingsfactoren

Verschillende leden stellen vast dat de reeds eerder doorgevoerde vermindering van de vastleggingsmachtigingen van de Fondsen voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie, zich verder doorzet. De vastleggingsmachtigingen verminderen in 1990 van 14 miljard frank, over 11,8 miljard frank in 1991, 10,25 miljard frank in 1992 tot 9 miljard frank in 1993. In 1994 werd het bedrag verminderd met 2,8 miljard frank.

Deze evolutie wordt door sommige leden positief ervaren, vermits deze kadert in een verhoogde financiële inspanning voor de verbetering van de omgevingsfactoren. De aldus vrijgekomen budgettaire beleidsruimte zal immers groten-deels aangewend worden voor de bevordering van infrastructuurwerken met een belangrijke economische weerslag en voor een substantiële verhoging van de kredieten voor het wetenschappelijk onderzoek. Andere leden uiten evenwel hun bezorgdheid ten aanzien van deze evolutie en pleiten voor het behoud van een kritische budgettaire massa voor de ontwikkeling van een, weliswaar vernieuwd, doch noodzakelijk expansiesteunbeleid, als belangrijk instrument van het Vlaams economisch beleid.

Een lid merkt ter zake op dat de grens van de afbouw van de geïndividualiseerde selectieve expansiesteun is bereikt en pleit voor een budgettaire „stand-still”. Er mogen geen verdere transferten gebeuren vanuit de Begroting Economie naar onder meer de begroting Openbare Werken. De minister-president neemt hiervan akte.

Inzake de verhoging van de kredieten voor het wetenschappelijk onderzoek merkt een ander lid kritisch op dat niet alle hiervoor beschikbare kredieten worden aangewend, en alle vastleggingsmachtigingen zijn gedaan. In 1990 werd slechts 27 % van de kredieten voor wetenschappelijk onderzoek opgebruikt ; slechts 66 % van de vastleggingsmachtigingen werden verwezenlijkt. Deze trend zette zich verder door in 1991 : 19 % van de kredieten werd opgebruikt en slechts 18 % vastleggingsmachtigingen werden gedaan. Het lid dringt aan op een meer positieve evolutie ter zake.

De minister-president beaamt dit, doch specificceert dat de opmerking eerder gerelateerd is tot het FIOV dat evenwel niet samenhangt met het expansiesteunbeleid. De kredieten voor het FIOV zullen in 1993 volledig aangewend worden voor het wetenschappelijk onderzoek. Voor 1994 wordt een verhoging doorgevoerd van 1 miljard frank voor de financiële ondersteuning van het clusterbeleid.

Nog een ander lid drukt zijn verrassing uit over de verdere afbouw van de kredieten voor het expansiesteunbeleid. Hoe valt dit te rijmen met de huidige zware economische recessie ? Of waren deze kredieten overbodig ? Is dit geen teken aan de wand, om een kritische evaluatie door te voeren van het in het verleden door het Vlaamse Gewest, gevoerde expansiebeleid ? Het lid wijst op de eerder lauwe reactie uit de bedrijfswereld t.a.v. een globale vermindering van 10 miljard frank.

Een ander lid stelt vast dat de flauwe reactie op de afbouw van de expansiesteun met ± 10 miljard frank perfect samenvalt met de economische crisis. De grote investeringen werden immers gedaan in de periode 1989-1990. Er is wel degelijk een parallellisme tussen expansiesteun en investeringen. De verdere afbouw van de kredieten voor expansiesteun, kan nopen tot het aanvragen van bijkredieten, bij een eventuele relance. In deze context vestigt een lid er de aandacht op dat voor de vernieuwde, strategische, selectieve en sectorale aanpak van het expansiesteunbeleid, zoals geconcipieerd in het ontwerp van decreet, geen nieuwe instrumenten en instellingen hanteert. **Het** lid stipt aan dat een evaluatie van het gevoerde expansiebeleid zich opdringt, vermits het te royaal was.

1.2. Evaluatie van het expansiebeleid

Vaak werden ten onrechte de voordelen van de coördinatiecentra, toegekend op het federale niveau, gecumuleerd met de expansiesteun via het Vlaamse Gewest.

1.2.1. Cumulatie van de economische expansiesteun en fiscale voordelen coördinatiecentra.

Het Rekenhof formuleerde kritische opmerkingen over de cumulatie van de expansiesteun en fiscale voordelen van coördinatiecentra in zijn 149e Boek (Stuk 11 (1992-1993) – Nr. 1, blz. 76 tot 82 : „Het Vlaams Gewestwaarborgbeleid in het kader van de expansiewetgeving”).

Het lid refereert ter zake naar de interpellatie van de heer J. Geysels tot de toenmalige voorzitter van de Vlaamse Executieve, de heer G. Geens en Gemeenschapsminister De Batselier (Vl. R., Handelingen nr. 27 van 8 maart 1990, blz. 1117 tot 1122). Is deze cumulregeling uitdovend ? Deze onduidelijkheid blijft, mede gelet op de zinsnede in de Beleidsbrief : „Het Economisch beleid in Vlaanderen – Beleidsprioriteiten voor 1994” (Stuk 418 (1993-1994) – Nr. 1, blz. 8) die luidt als volgt : „Verder wordt voorzien in een verhoogde toegankelijkheid voor de ondernemingen die behoren tot een groep met een erkend coördinatiecentrum”. Deze discussie werd eveneens gevoerd bij de bespreking van de begroting economie 1994 in deze Commissie (Stuk 15 (1992-1993) – Nr. 6-D, blz. 15-16). Wat is de reden van deze toevoeging in de Beleidsbrief ? Leidt de afschaffing van het systeem van de fictieve roerende voorheffing tot de toekenning van expansiesteun aan GO'S ? Het ontwerp van decreet verschaft hierover geen duidelijkheid .

De minister-president verduidelijkt dat de mogelijkheid tot cumulatie van de expansiesteun en de fiscale voordelen van het coördinatiecentrum in principe wordt voorzien. Het afschaffen van de FRV-regeling voor de coördinatiecentra heeft er immers toe geleid dat de voornaamste investeringsincentive binnen de figuur van het coördinatiecentrum werd opgeheven.

1.2.2. Uitwinning van de gewestwaarborg

Ook inzake het door het Vlaamse Gewest gevoerde waarborgbeleid formuleerde het Rekenhof kritische opmerkingen, o.m. in het VEHA-dossier (cf. 149e Boek van het Rekenhof, Stuk 11 (1992-1993) – Nr. 1, blz. 76).

Het Rekenhof becijferde dat het financiële verlies dat de Vlaamse Schatkist heeft geleden ingevolge de uitwinning van de door het Vlaamse Gewest in het kader van de economische expansiewetgeving verleende gewestwaarborg in de periode 1980-1991 tot 1,38 miljard Belgische frank is opgelopen. Algemeen stelt het lid vast dat het waarborgvolume sterk is afgenomen evenals de gewaarborgde kredieten, waarvan het leeuwedeel ingevolge de gunstige voorwaarden wordt verleend door openbare kredietinstellingen. Inzake het VEHA-dossier wenst het lid het standpunt van de minister-president te vernemen. De minister-president stipt aan dat deze problematiek omstandig werd toegelicht door mevrouw W. De-meester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, naar aanleiding van de begrotingscontrole 1993. De kritiek van het Rekenhof betrof de kwijtschelding van een gedeelte van de schuld ten gevolge een reddingsoperatie van het bedrijf. Een dergelijke houding bleek de enige mogelijke bedrijfseconomische oplossing. Het Rekenhof had echter juridische bezwaren, die echter werden opgevangen door een decretale regularisatie.

Vervolgens merkt een ander lid op dat het ontwerp van decreet wijzigingen doorvoert in de werking van het Vlaamse Waarborgfonds, dat een belangrijke rol speelt in de kredietverstreking aan kleine ondernemingen. Zijn er wel voldoende modaliteiten voorzien in dit decreet om een gediversifieerde tussenkomst van het Vlaams Waarborgfonds te garanderen ? Het lid merkt daarenboven op dat het ontwerp van decreet de participatie voor rekening van het Vlaamse Gewest voorziet als één van de mogelijkheden tot reële tussenkomst, via achtergestelde leningen, subsidies, terugbetaalbare voorschotten voorziet. Hij mist ter zake in het ontwerp een overeenstemmend Fonds. Dienen er geen bijstellingen doorgevoerd op het federale vlak vermits het Participatiefonds een federale materie is ?

Het lid stelt eveneens voor om naast de vrijstelling van de onroerende voorheffing voor een periode van vijf jaar, van bepaalde investeringen ook nog bijkomende fiscale steun te voorzien, o.m. een vrijstelling of inkorting van de successierechten bij de overname van familiale ondernemingen. De verruiming van de gewestelijke fiscale autonomie, in het kader van de BWF van 16 januari 1989 per 1 januari 1994, zou ter zake ten volle moeten worden benut. De minister-president beaamt dat de gewestelijke fiscale bevoegdheid ter zake volkomen zal worden aangewend.

1.2.3. Impact van de expansiesteun op de tewerkstellingsreturn in het verleden en het heden

Tussen verschillende leden ontstaat een ruime gedachtenwisseling over de vraag naar de mogelijke positieve tewerkstellingsimpuls van een verhoogde expansiesteun.

Een lid merkt op dat in **dit** ontwerp van decreet prioritaire aandacht wordt besteed aan o.m. investeringen die de tewerkstelling bevorderen.

Het lid verwijst naar de resultaten van wetenschappelijk onderzoek ter zake verricht aan de Katholieke Universiteit Leuven, waaruit blijkt dat de minst gesubsidieerde sector de hoogste tewerkstellingsreturn oplevert. Hieruit blijkt dat een verhoogde expansiesteun niet automatisch resulteert in een gelijkaardige tewerkstellingsimpuls. Expansiesteun werd in het verleden meestal aangewend als kapitaalsubsidie, in de veronderstelling dat dit zou leiden tot het genereren van een positieve output, in de vorm van een daling van de kapitaalkost. Dit effect stoelt op de idee dat het globale resultaat ervan, het negatieve substitutie-effect op de tewerkstelling zou overstijgen. Het is wetenschappelijk bewezen, aldus het

lid, dat de rechtstreekse subsidiëring van de loonkost resulteert in een grotere impact op de tewerkstelling, wat opnieuw al gepaard gaat met en verhoogde groei van het bruto-kapitaal en een aanscherping van de concurrentiepositie door de verlaging van de loonkost. De rechtstreekse subsidiëring van de factor arbeid zwengelt de tewerkstelling aan, wat minder het geval is door de toekenning van rentetoelage of kapitaalpremies. Het ontwerp van decreet benadrukt in hoge mate de versterking van kapitaal als productiefactor.

De minister-president antwoordt dat de Europese regelgeving arbeidssubsidies verbiedt. Aanvaardbaar in het kader van de Europese steunregeling zijn structurele ingrepen op het federale vlak, o.m. Maribel-operatie en herschikkingen in de sociale zekerheid.

Het lid benadrukt dat in de KMO's het tewerkstellingseffect van de expansiesteun aanzienlijk is. Dit wordt evenwel betwist door een ander lid die ter zake verwijst naar een studie van Professor Donckels die stelt dat de aangroei vanuit de KMO's inzake tewerkstelling sterk wordt overschat. Hierdoor komt de theorie van de arbeidsscheppende kracht van KMO's op losse schroeven.

De minister-president pleit voor een genuanceerde stelling ter zake.

Het lid stelt evenwel vast dat er geen afdoende bewijs is geleverd dat een verhoogde expansiesteun resulteert in een evenwaardige incentive op het tewerkstellingsvlak.

Meerdere leden dringen vervolgens aan op een evaluatie over het gevoerde expansiebeleid.

Hierop repliceert een ander lid dat het effect van de expansiesteun op de tewerkstelling, kwantitatief moeilijk meetbaar is, vermits er in de besteding van de kredieten, vaak geen strikte scheiding is tussen de lineaire expansiesteun en de expansiesteun als incentive van kwalitatieve ondersteuning van de omgevingsfactoren (marketing, produktontwikkeling, IKZ, 0 & 0-activiteiten).

Deze stelling wordt evenwel betwist door nog een ander lid. Via een systematische evaluatie van bedrijf tot bedrijf, kan door onderzoek van bepaalde indicatoren, de gunstige impact van de expansiesteun worden becijferd. Hetzelfde lid dringt aan op een evaluatie van de financiële inspanningen, via belastinggelden, ten voordele van het bedrijfsleven. Wat is de socio-economische return van VITO, IWT, IMEC en bedrijvent centra ? Vervolgens stelt het lid zich kritisch op inzake de economische return van de verhoogde kredieten voor het wetenschappelijk onderzoek.

Inzake de evaluatie van het VITO antwoordt de minister-president dat tussen het Vlaamse Gewest en het VITO een beheersovereenkomst zal worden afgesloten, teneinde binnen een welomlijnd kader bepaalde doelstellingen te realiseren. In dit verband verwijst hij naar de Beleidsbrief over het Wetenschapsbeleid (Stuk 417 (1993-1994) – Nr. 1). Een van de prioritaire doelstellingen is de evaluatie van het fundamenteel toegepast wetenschappelijk onderzoek en de aanmoediging van nieuwe technologieën en de spin-off-activiteiten ervan. Deze doelstelling zal worden verwezenlijkt door het clusterbeleid.

De minister-president verklaart dat 2 % van het BNP zal worden gereserveerd voor toegepast en gericht wetenschappelijk onderzoek, via een verhoging van 25 % van de kredieten, gespreid over twee begrotingsjaren, via een selectieve vermindering van de kredieten voor de economische expansiesteun. Daarenboven leidt niet iedere technologie tot een

economisch elan. Inzake IMEC merkt de minister-president op dat IMEC vooral in Zuid-Oost-Azië zeer befaamd is. Hij is evenwel voorstander van een evaluatie.

Het lid vraagt zich vervolgens af, of de aanvankelijk door de NIM gevoerde participatiepolitiek, later overgenomen door de GIMV, niet rendabeler was, dan de in het kader van de expansiesteunwetgeving gevoerde politiek van rente-subsidiëring en andere vormen van steunverlening. Persoonlijk verwacht het lid meer heil van een zorgvuldig gevoerd acquisitie- en participatiebeleid en een degelijke managementondersteuning, dan van een politiek van rentesubsidie. Ook twijfelt het lid aan de doeltreffendheid van het in het verleden gevoerde impulsgebiedenbeleid, dat zeker niet altijd de verhoogde relance bracht in de structureel achtergebleven gebieden. Inzake het impulsgebiedenbeleid refereert de minister-president naar het begrotingsdebat 1994 in deze Commissie (Stuk 15 (1992-1993) – Nr. 6-D) en de in samenhang ermee besproken Beleidsbrief (Stuk 418 (1993-1994) – Nr. 1). 160 miljoen frank zal worden besteed aan de afwerking van de nog lopende impulsgebiedenprojecten (Stuk 13-A (1992-1993) – Nr. 1, blz. 135).

De minister-president stelt vast dat dit lovenswaardig initiatief, toch niet de gewenste resultaten opleverde. De evaluatie van de economische adviseurs op het provinciale vlak (GOM's) zal geëvalueerd worden in het kader van het vernieuwd regionaal beleid.

Het lid pleit voor een creatievere en meer toekomstgerichte aanpak van het economisch expansiesteunbeleid en een betere ondersteuning van de omgevingsfactoren (o.m. marketing, produktontwikkeling). Voorts pleit hij voor de wederinvoering van het stagecontract en een verhoogde investering in human capital.

De minister-president zal dit probleem aankaarten in het kader van het Globaal Plan op het Overlegcomité. De minister-president belooft een evaluatie van de expansiesteun voor een aantal sectoren. Hij beaamt de noodzaak hiervan, teneinde het beleid bij te sturen.

1.2.4. Impact van de expansiesteun op het investeringsgedrag van de ondernemingen

Tussen verschillende leden ontspint zich een ruime gedachtenwisseling over de impact van de expansiesteun op het investeringsbeleid van de ondernemingen.

Een lid verklaart dat het investeringsbeleid wezenlijk bepaald wordt door de exportmogelijkheden en een geringe invloed heeft op de tewerkstelling. Een verruiming van het buitenlandse marktsegment is evenwel een belangrijke hefboom in een verhoogde tewerkstelling.

Een ander lid merkt op dat in de bedrijfswereld vaak wordt beweerd dat de economische expansiesteun in feite een toemaatje is dat grif wordt meegenomen, doch waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de oriëntering van de bedrijfsinvesteringen. De overheid kan hierop slechts indirect ingrijpen.

Dit wordt door een nog ander lid bijgetreden. Dit lid verwijst ter zake naar een enquête uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Gent, waaruit blijkt dat 90 % van de ondernemers verklaren dat de al of niet toekenning van expansiesteun niet richtinggevend is voor hun investeringsbeleid.

Een ander lid benadrukt dat voor buitenlandse investeerders, hij de oprichting van een eerste vestiging in Vlaanderen, de toekenning van de expansiesteun bepalend kan zijn. Hij pleit om een extra-inspanning hiervoor te doen, gelet op de toekomstige toegevoegde waarde hiervan voor het Vlaamse bedrijfsleven. Weliswaar mag de Vlaamse ondernemer, die reeds lang actief is in dezelfde branche ook niet stiefmoederlijk worden behandeld. Het nut van de expansiesteun mag derhalve niet worden gemarginaliseerd.

De minister-president stipt aan dat in het kader van het KMO-gewetensonderzoek een enquête werd gevoerd in vier groepen KMO's, naar hun bevindingen over de mogelijke impact van de economische expansiesteun op het investeringsbeleid. De resultaten hiervan zullen aan de leden van de Commissie door de minister-president worden overgemaakt. Hieruit blijkt dat er nog steeds een correlatie bestaat tussen expansiesteun en investeringsbeleid. Wel is een selectievere aanpak nodig. De minister-president verduidelijkt dat het marginale rendement van de overheidssteun bepalend is voor de oriëntering van het investeringsgedrag. Op basis van dit marginaal rendement zal de buitenlandse investeerder besluiten zich hier te vestigen, en zullen reeds gevestigde buitenlandse investeerders beslissen tot het behoud van hun vestiging in Vlaanderen. Ook de Vlaamse ondernemingen zullen zich hierdoor laten leiden. Het behoud van een minimale expansiesteun blijft onverkort gelden, zelfs in deze economische recessie, vermits expansiesteun een structureel instrument is, en geen conjunctureel gegeven.

1.3. Steunverlening op selectieve basis, strategische aanpak naar aanleiding van clusterbeleid en kaderdecreet

In de commissie ontstaat een ruime gedachtenwisseling over de selectieve basis, waarop de steun wordt verleend, het strategisch belang van de investeringen en het clusterbeleid. Verschillende leden formuleren bedenkingen over de in het ontwerp van decreet ingebouwde selectiviteit. Ook de SERV vestigde hierop reeds de aandacht. Verschillende leden stellen vast dat dit ontwerp van decreet een kaderdecreet is. De concrete uitvoering hiervan wordt vastgelegd in uitvoeringsbesluiten.

De selectiviteit zal in feite gerealiseerd worden door deze uitvoeringsbesluiten. Artikel 6, 2° van het ontwerp laat de meest diverse investeringen toe. Quid selectiviteit ? Een lid merkt op dat de beoogde selectiviteit eerder voortspruit uit een budgettaire inkrimping dan uit de inperking van de toekenningscriteria. Het lid pleit voor de verankering van een inhoudelijke selectiviteit in het ontwerp van decreet en kondigt ter zake de indiening van een amendement aan. Nog een ander lid mist in het ontwerp van decreet een klare omschrijving van het begrip „strategisch belang”. Hij kondigt een indiening van een amendement aan.

De minister-president kwalificeert het „strategisch belang” als volgt : b.v. de eerste vestiging van een buitenlandse onderneming, de introductie van een nieuw productieprocédé, of de ontwikkeling van innoverende O & O-activiteiten, of een belangrijke exporttoename ten gevolge van investeringen buiten de EEG. Hij is geen voorstander van een strikte interpretatie van dit begrip, maar pleit eerder voor een pragmatische aanpak.

Een ander wijst erop dat het ontwerp van decreet een leemte vertoont met betrekking tot de inwerking op de kwalitatieve elementen die de mededingingskracht van de bedrijven bepalen o.m. via het „clusterbeleid”.

Spreker stipt aan dat in de Memorie van Toelichting nochtans sterk de nadruk ligt op een vernieuwd industrieel beleid en het selecteren van toekomstgerichte subsectoren die op een gecoördineerde wijze zullen worden gesteund. Hij wenst hierover enige uitleg van, de minister-president.

Verschillende leden dringen aan dat in het kader van het „clusterbeleid” investeringen bij voorkeur dienen gericht op nieuwe technologieën en toekomstgerichte sectoren. Ook de spin-off-activiteiten van innoverende technologieën dient ondersteund.

Volgens een lid moet grote zorg en aandacht worden besteed aan de goede aansluiting van het wetenschappelijk onderzoek met het bedrijfsleven, om soepel in te spelen op de verschuivingen van de investeringen naar toekomstgerichte markten. Hij refereert naar de bespreking in samenhang met de ontwerp-begroting – landbouw 1994 van de Beleidsbrief inzake het landbouwbeleid (Stuk 419 (1993-1994)-Nr. 1). De milieusector zal een groeisector zijn (o.m. nieuwe vormen van mestverwerking, non-foodsector, bio-brandstoffen). Deze groeikansen dienen optimaal benut en de overheid kan hierop structureel via de expansiesteun, positief ingrijpen, door bedrijven aan te moedigen in innoverende technologieën te investeren.

De minister-president antwoordt dat inzake het „clusterbeleid” overleg wordt gepleegd met de sociale partners, over de sectoren waarin via technologisch vernieuwde samenwerkingsverbanden op wetenschappelijk onderbouwde wijze via het FIOV het clusterbeleid kan worden doorgevoerd (o.m. textielmachinebouw, behandeling van oppervlakten en materialen, soft-ware-clusters, biotechnologische clusters). De selectiviteit in het ontwerp komt duidelijk tot uiting in het feit dat voor grote ondernemingen buiten ontwikkelingszones de Europese Commissie enkel nog overheidssteun aanvaardt voor investeringen gericht op milieubescherming.

Hierop repliceert een lid dat het aanbeveling verdient, om een restrictie in te voeren in de aanhef tot de detailinvesteringen (artikel 6, eerste alinea). Deze restrictie moet betrekking hebben op de verplichting dat de investeringen moeten gericht zijn op een duurzame ontwikkeling en tot de schepping van duurzame arbeidsplaatsen. (Cf. art. 6, 1°, c). Deze restrictie slaat evenwel niet op art. 6, 1°, a) en b).

Het lid kondigt de indiening van een amendement aan.

Hetzelfde lid uit enige twijfels ten aanzien van artikel 6, 1°, a). Betreft het hier eveneens vervangingsinvesteringen ? In principe komen deze niet in aanmerking voor investeringssteun, doch art. 6, 1°, a) vermeldt : „... de modernisering en de reconversie ...”.

Inzake artikel 6, 4° vraagt het lid of het inwinnen van het advies van een milieuconsulent, ter voorbereiding van de aanvraag van een milieuvergunning door een onderneming wordt gesubsidieerd ?

Verschillende leden vragen toelichting over artikel 6, 3°, nl. investeringen met een ecologisch doel.

Een lid verheugt zich over de investeringssteun voor milieu-investeringen. Ook indien deze de huidige normering overtreffen, of indien ze de verwezenlijking van toekomstige normen beogen (cf. „Vlaanderen 2002”). Het lid vraagt verduidelijking over artikel 6, 3°, b) nl. investeringen gericht op de aanpassing aan nieuwe strengere wettelijke normen.

Een ander lid vraagt of ook investeringssteun wordt verleend voor bedrijven, die op grond van dwingende milieutechnische redenen dienen te herlokalisieren. Vallen deze herlokalisatiekosten onder het begrip „milieu-investeringen” ?

De minister-president stipt aan dat in het kader van de wet van 1978 hiervoor een krediet werd uitgetrokken van 600 miljoen frank.

Verschillende leden wijzen erop dat het hier gaat om een ontwerp van kaderdecreet.

Zij dringen samen met de SERV aan om de uitvoeringsbesluiten voor overleg voor te leggen. Het ontwerp vertoont ter zake een leemte. Een lid twijfelt aan de noodzaak van een kaderdecreet voor het nemen van bepaalde economische initiatieven.

Hij pleit voor een pragmatische invulling ervan, zonder evenwel voorstander te zijn van politieke willekeur.

De minister-president treedt deze stelling bij. Een ander lid repliceert hierop als volgt. Het lid stelt vast dat de beslissingsmacht inzake het uitsluiten van sectoren en subsectoren volledig wordt overgelaten aan de Vlaamse regering. Het lid is ervan overtuigd dat conjuncturele en structurele evoluties nopen tot een stringenter steunbeleid.

Een dergelijke ruime bevoegdheidsdelegatie van de Vlaamse regering is eerder een forse structurele ingreep, gedragen door een politieke visie. Het lijkt eerder wenselijk, om in analogie met het Waals decreet op de steun van de ondernemingen, de uit te sluiten sectoren en subsectoren decretaal vast te leggen.

Het lid verklaart dat het Waalse decreet op de steun aan de ondernemingen, resulteerde in een hervorming van de wet van 30 december 1970 ("grote,, wet) en de wet van 4 augustus 1978 op de Economische Expansie van Kleine en Middelgrote ondernemingen. Het lid merkt op dat de minister-president in de inleidende uiteenzetting tot het ontwerp vaststelde dat dit ontwerp van decreet de wet van 17 juli 1959 wat het Vlaamse Gewest betreft opheft.

Een aantal bepalingen van de expansiewetten van 30 december 1970 en 4 augustus 1978 blijven van kracht. Spreker vraagt waarom in het Waalse Gewest de wetten van 1970 en 1978 worden gewijzigd, en in het Vlaamse Gewest de wet van 17 juli 1959. De Europese Commissie deelde op 13 mei 1991 immers aan de Belgische regering mede dat zij de steunregeling E5/90 (de expansiewet van 17 juli 1959) beëindigd wenste te zien. De uitsluiting van de sectoren moet decretaal vastgelegd worden gelet op de belangrijke gevolgen van de beslissing van de Europese Commissie voor de beide Gewesten.

Het lid kondigt ter zake de indiening van een amendement aan (art. 3).

De minister-president antwoordt hierop dat het Waalse decreet op de expansiewetgeving tot stand is gekomen vóór de Kaderregeling van de Europese Gemeenschap (MKB-regeling) van 20 mei 1992. Het ontwerp van decreet kwam tot stand in nauw overleg met de Europese Commissie. Een van de aanbevelingen van de EG-Commissie was om de uit te sluiten sectoren en subsectoren niet op te nemen in het ontwerp, dat volledig in overeenstemming is met de MKB-regeling.

De minister-president kondigt aan dat de uitvoeringsbesluiten hieraan veel zorg en aandacht zullen besteden. Hij betoont zich geen voorstander van het aangekondigde amendement op artikel 3, vermits de uitvoeringsbesluiten een aantal sectoren en subsectoren zullen uitsluiten. Gelet op de Europese regelgeving acht hij de opname ervan in het ontwerp niet opportuun, vermits telkens een decretaale wijziging dient doorgevoerd.

Het lid benadrukt dat, gelet op de ruime delegatie aan de Vlaamse regering, deze uitvoeringsbesluiten en richtlijnen zeer belangrijk zijn en vraagt hierin bijgetreden door verschillende andere leden om deze voor te leggen aan de Vlaamse Raad. De minister-president beaamt het belang van deze uitvoeringsbesluiten. Deze zullen ter informatie aan de commissieleden worden overgemaakt.

Te dien einde kondigt het lid de indiening aan van een amendement op artikel 20. In de marge van deze discussie vestigt een ander lid er de aandacht op dat ook de ondernemingsraden moeten geïnformeerd worden over de aan de onderneming toegekende expansiesteun. Ook de SERV drong hierop aan. Ter zake vertoont het ontwerp een leemte. De minister-president deelt mede dat dit zal geregeld worden in de uitvoeringsbesluiten. Vervolgens merken meerdere leden op dat het SERV-advies over dit ontwerp van decreet tevens het belang benadrukte van de relatie tussen de expansiesteun en het preventief bedrijfsbeleid. Ter zake vraagt het lid nadere uitleg over de rol van de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid (PCB). Het lid onderstreept het belang van de PCB, als detector van bedrijven die afstevnen op moeilijkheden. Inzake de relatie van de PCB stelt het lid vast dat de PCB de Vlaamse regering op de hoogte brengt van bedrijven in moeilijkheden. Dienen de ondernemingen zich te schikken naar de door de PCB aangereikte wenken, alvorens een beroep te doen op expansiesteun, vermits de Vlaamse regering rekening kan houden met de aanbevelingen van de Commissie bij eventuele toekenning van steun aan ondernemingen met moeilijkheden.

Een lid wenst te vernemen of het niet naleven van de informatieplicht ten aanzien van de Preventieve Commissie voor Bedrijfsbeleid, de uitsluiting van de expansiesteun impliceert.

De minister-president antwoordt hierop bevestigend, maar stelt dat het advies van de PCB, geen voorafgaandelijke voorwaarde is voor de toekenning van expansiesteun. Door een ander lid wordt gewezen op de problematiek van bedrijven die investeren in groeisectoren, zoals vernieuwde technologieën, als bio-genetische manipulatie, non-food, enz.. Juist deze bedrijven maken een moeilijke doorgroefase door en ontberen aldus expansiesteun.

Nog een ander lid vraagt of, indien de Commissie twijfelt aan de economische leefbaarheid van een bedrijf, deze informatie beslissend is voor de toekenning van de expansiesteun.

De minister-president beaamt dat de bedrijven in de toekomstgerichte sectoren inderdaad een moeilijke groeifase doormaken. Dit is onder meer het geval voor de bio-technologie, die pas rendabel zal zijn in 1998. Dit is evenwel geen argument om aan deze bedrijven de expansiesteun te ontfagen. In deze context vestigt nog een ander lid de aandacht op een aantal gegevens met een delicaat karakter, onder meer gegevens van produktietechnische aard en gegevens van strategisch belang, onder meer de "niche-strategie,,. Hoe kan deze conflictsituatie worden geregeld ?

De minister-president antwoordt dat aan de Commissie geen gegevens van produktietechnische aard moeten medegedeeld worden, gelet op het vertrouwelijk karakter en het strategisch belang voor de onderneming in kwestie. Slechts financiële gegevens moeten worden medegedeeld, en zullen met de grootste discretie worden behandeld, indien zij raakpunten vertonen met "strategische informatie,,.

Ondernemingen met minder dan 50 werknemers, vallen niet onder de informatieplicht ten aanzien van de PCB.

De minister-president stipt aan dat de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid geen opportuniteitsafweging doet, zoniet zou de financiële informatie in het gedrang komen. De minister van Economie is hiermede belast.

Hierop benadrukt een ander lid de noodzaak om geen bedrijven in moeilijkheden verder te steunen, gelet op het falikante subsidiëringsbeleid uit het verleden van verlieslatende ondernemingen.

De minister-president benadrukt dat de expansiesteun geen redplank kan zijn voor economisch verlieslatende ondernemingen. Bedrijven in moeilijkheden kunnen een beroep doen op overheidssteun met inachtnaam van de VESOC-richtlijn ter zake.

Vervolgens ontstaat in de Commissie een uitvoerige gedachtenwisseling over de terugvorderingsmodaliteiten door de Vlaamse regering van de toegekende expansiesteun.

Een lid wenst te vernemen of, ingeval het tewerkstellingsengagement niet wordt nageleefd, het voordeel dient terugbetaald.

De minister-president is voorstander van een pro parte-beslissing. Indien bv. de expansiesteun werd toegekend voor de creatie van 50 arbeidsplaatsen en er zijn er slechts 40 gerealiseerd.

Een lid maant aan tot enige omzichtigheid ter zake. Bepaalde bedrijven uit de verpakkingindustrie kampen met zware moeilijkheden ingevolge de invoering van de ecotaks.

Sommige bedrijven zullen moeten sluiten of moeten herstructureren. Enige soepelheid is hier geboden. Hetzelfde lid is wel voorstander van een stringente toepassing van de terugvordering door het Vlaamse Gewest, in geval van sluiting en faling. Ook hier rijzen juridische problemen, vermits het Vlaamse Gewest geen bevoorrechte schuldeiser is op de gefailleerde massa.

De minister-president stipt aan dat uit het antwoord van de federale minister van Economische Zaken, de heer W. Claes, op zijn interpellatie in 1978, bleek dat de marginale recuperatievoet 0,02 % van de toegekende expansiesteun bedroeg. Thans ontwikkelt zich in de jurisprudentie een tendens om ook het Vlaamse Gewest te erkennen als bevoorrechte schuldeiser, met betrekking tot de invordering van de toegekende expansiesteun bij sluiting of faling van de onderneming.

Het lid beaamt dat, gelet op de selectievere besteding van de sterk gereduceerde middelen, een dergelijk beleid zich opdringt.

Nochtans merkt het lid op dat in het licht van de verankeringsstrategie, de vijandige overnames en kwaadwillige vervreemdingen toenemen. Het ontwerp van decreet vertoont terzake een leemte om dit te voorkomen.

Het lid wijst erop dat vaak bedrijven aan buitenlandse financiële consortia worden doorverkocht, om de concurrentiepositie te verstevigen. Nadien wordt het bedrijf gesloten.

De minister-president antwoordt dat deze vervreemdingen zullen getoetst worden aan de huidige expansiewetgeving.

De uitvoeringsbesluiten zullen inzake de terugvorderingsmodaliteiten een meer gedetailleerde regeling treffen ; ook de retroactiviteit zal ruimer zijn bv. vanaf de datum van de eerste vestiging voor buitenlandse bedrijven.

De minister-president verklaart dat het ontwerp van decreet een wijziging beoogt van de expansiewet van 1959. De uitvoeringsbesluiten zullen een aantal omzeilingstechnieken onmogelijk maken, wat leidt tot een verhoogde invorderbaarheid van de geïnvesteerde expansiesteun.

De minister-president refereert naar artikel 20 van het ontwerp dat luidt als volgt : “De Vlaamse regering dient ieder jaar een uitgebreid verslag in bij de Vlaamse Raad, de SERV betreffende de toepassing van dit decreet,,.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Hoofdstuk 1

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Artikel wordt zonder opmerking en eenparig aangenomen.

Artikel 2

Een lid vraagt uitleg bij de definitie onder 5°. Hij neemt aan dat onder de term “investeringspremie,, zowel de kapitaalpremie als de rentesubsidie is bedoeld.

Artikel 9 vermeldt “subsidie,, of “investeringspremie,, .

De medewerker van de minister-president verduidelijkt dat er in beginsel geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen een rentesubsidie en een kapitaalspremie.

De term investeringspremie is algemeen en dekt beide begrippen. De expansiewetten van 1970 en 1978 worden niet afgeschaft wat noopt tot enige omzichtigheid met betrekking tot het woordgebruik.

Artikel 3

Mevrouw Aelvoet wenst bij amendement (Stuk 361 (1992-1993) – Nr. 2) dit artikel te expliciteren. Net zoals dit in het recente decreet van het Waals Gewest opgenomen wenst zij de uitgesloten sectoren en subsectoren expliciet op te nemen.

Na de toelichting die de minister-president heeft gegeven tijdens de algemene bespreking verklaart de indiener zich bereid haar amendement in te trekken.

Een ander lid verklaart volledig achter de door de minister-president voorgestelde werkwijze te staan waarbij de Executieve de uitgesloten sectoren en subsectoren bij besluit vastlegt.

Er zouden dertien uitgesloten sectoren zijn.

Niettemin heeft hij vragen bij twee van de in het amendement van Mevrouw Aelvoet opgenomen sectoren. Zal het zo zijn dat de vrije beroepen integraal uitgesloten worden. Sommige vrije beroepen worden thans uitgeoefend door grote dienstverlenende groepen. Waarom zouden zij uitgesloten worden. Zij zorgen ook voor een tewerkstellingseffect.

Een tweede sector die volgens het lid niet zomaar kan uitgesloten worden – en die ook voorkomt in het amendement – is de cultuursector. Het organiseren van culturele

evenementen kan natuurlijk niet onder de toepassing van het decreet vallen maar quid met de "culturele economie" ? Het zou onverantwoord zijn om bijvoorbeeld de bouw van bioscoopzalen uit te sluiten of het maken van een film of het opzetten van een videobedrijf. Het economische gebeuren dat betrekking heeft op cultuur kan zijns inziens niet worden uitgesloten.

Een ander lid bepleit eveneens een ruimte interpretatie waardoor bepaalde initiatieven in de culturele sector niet uit de boot zouden vallen. Zij kunnen vaak de aanzet geven tot activiteiten met een grote economische weerslag.

Ook de GIMV participeert in de bioscoopsector. De vrijetijdssector dient als een volwaardige economische activiteit te worden beschouwd.

De minister-president antwoordt dat voor de vrije beroepen de wet van 4 augustus 1978 geldt. Deze wet geeft nu aan dat de vrije beroepen kunnen worden gesteund voor zover zij een duidelijke band hebben met de economische activiteit van de KMO.

Wat nu de cultuursector betreft, dient, aldus de minister-president, een onderscheid te worden gemaakt tussen de culturele initiatieven waarvoor via de begroting van cultuur subsidies kunnen worden verstrekt en de „culturele economie”. Gezien bepaalde clausules in het Verdrag van Maastricht is de culturele economie van onschatbaar belang.

De minister-president verwijst ook naar de begroting 1994 waarin wordt voorzien in 300 miljoen frank aan cultuursubsidie en economische subsidie voor het maken van films. Ten opzichte van 1993 gaat het om een aangroei van 60 miljoen frank aan middelen hiervoor. Wat betreft het voorbeeld van de bioscoopzalen stelt de minister-president dat deze als een economische activiteit dienen beschouwd te worden waarvoor expansiesteun mogelijk is.

De minister-president meent dat op de lijst van uitgesloten sectoren en subsectoren alleszins dienen te worden opgenomen : investeringen uitgevoerd door overheids- of monopolieondernemingen ; pijpleidingen aangelegd door de nationale maatschappij der pijpleidingen, de professionele en interprofessionele organisaties ; de bejaardentehuizen ; de kinderopvangcentra ; de land- en tuinbouw (die via het Landbouwinvesteringsfonds worden gesubsidieerd) ; amusementspelen en lunaparken ; sectoren en subsectoren geheel of gedeeltelijk uitgesloten op basis van de bijzondere Europese regelgeving ; het onderwijs ; de loutere immobiliënactiviteiten ; de vastgoedsector.

Een lid vraagt waarom de immobiliën en vastgoedsector zijn uitgesloten. Impliceert dit ook de uitsluiting van de bouwsector ?

De minister-president preciseert dat hij enkel aan de uitsluiting van de „loutere” immobiliënsector denkt.

Een ander lid stelt vast dat over de energiesector geen uitsluitel werd gegeven. Hij meent dat alleszins het rationeel energiegebruik niet zou mogen worden uitgesloten. Bepaalde investeringen die leiden tot een minder verbruik van elektriciteit moeten worden aangemoedigd.

Indien de minister-president beoogt de energiesector uit te sluiten dan dient hij alleszins een uitzondering te maken voor het REG.

Een ander lid vraagt of de bank- en verzekeringssector zullen worden uitgesloten ? Quid met supermarkten en warenhuizen, de niet-industriële sector ?

De minister-president wenst niet vooruit te lopen op de procedure. Zodra het ontwerp van decreet is aangenomen zullen de uitvoeringsbesluiten precies aangeven welke sectoren al dan niet worden uitgesloten.

Het amendement van mevrouw Aelvoet werd reeds ingetrokken.

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 4 en 5

Deze artikelen worden zonder opmerkingen eenparig goedgekeurd.

HOOFDSTUK II

Tegemoetkomingen

Artikel 6

Mevrouw Aelvoet wenst bij amendement in de aanhef van het artikel toe te voegen dat de tegemoetkomingen slechts kunnen worden verleend inzover zij bijdragen tot duurzame tewerkstelling en duurzame ontwikkeling (Stuk 361 (1992-1993) – Nr. 2).

Dit amendement kadert in de meer selectieve benadering die zij voor het verlenen van tegemoetkomingen voorstaat en die zij veel sterker wil benadrukt zien.

De overige amendementen op dit artikel vloeien voort uit de wijziging van deze aanhef : 1° c) valt weg wegens dubbel gebruik ; 3° b) valt eveneens weg. Het is immers een aberratie expansiesteun te verlenen voor investeringen die gericht zijn op de aanpassing aan wettelijke normen. Steun kan enkel gegeven worden voor bedrijven die nog verder willen gaan dan de wettelijk opgelegde minimumnorm.

De minister-president waarschuwt de commissie voor eventuele ongewilde effecten indien zij het amendement van mevrouw Aelvoet aanneemt en aldus de expansiesteun afhankelijk maakt van de schepping van duurzame tewerkstelling. Het is immers niet uitgesloten dat investeringen met een sterk ecologisch impact geen bijkomende tewerkstelling met zich brengt, doch enkel een consolidatie ervan en zelfs een vermindering. Deze investering verdient niettemin te worden gesteund.

De minister-president wijst de commissieleden erop dat met de minister van Leefmilieu overleg werd gepleegd over de formulering van dit artikel en de aard van de incentives die dienden te worden gegeven.

Mevrouw Aelvoet verklaart begrip te hebben voor dit argument en subamendeert haar voorstel als volgt : of ten minste het behoud van duurzame arbeidsplaatsen.

De minister verzoekt de commissie zich te houden aan de voorgestelde tekst. In punt 1° c) wordt de duurzame tewerkstelling als criterium genoegzaam aangehaald.

Een lid vraagt of, zoals dit onder het vroegere stelsel het geval is, bij gerealiseerde meertewerkstelling een verhoogde steun kan worden toegekend. Indien dit zo is, dan is er een extra stimulans tot meertewerkstelling en is het ingediende amendement overbodig.

De minister-president bevestigt dat deze regeling alleszins behouden blijft.

Een ander lid vraagt verduidelijking bij littera b) van punt 3. Hij heeft er zeker geen probleem mee, dat een investering, gericht op het zich bij voorbaat in regel stellen met een nieuwe strengere norm die later van kracht wordt, zal worden gesteund. Hem ontgaat echter de ratio legis van de tweede gedachtenstreep „of indien zij (de investering) gerealiseerd worden door ondernemingen die minstens twee jaar bestaan”.

De minister-president antwoordt dat deze laatste formulering letterlijk beantwoordt aan de vereiste Europese regelgeving. Hetzelfde lid vraagt wat de regeling zal zijn bij vervangingsinvesteringen.

Zij kunnen enerzijds gerekend worden tot de sub 1° a) opgenomen „investeringen die bijdragen tot de oprichting, de uitbreiding, de modernisering.“. Anderzijds is er de toelichting bij artikel 9 waarin sprake is van „investeringen aanvaardbaar geacht voor betoelaging verminderd met een afschrijvingsaftrek teneinde vervangingsinvesteringen uit te sluiten”.

De minister-president antwoordt dat voor vervangingsinvesteringen geen tegemoetkoming wordt gegeven. Op dit punt is onze regeling een van de strengste van de Europese landen.

Een ander lid vraagt of dit ook geldt voor starters.

De minister-president antwoordt dat in de wet van '78 voor starters een aparte regeling werd uitgewerkt.

Hij pleit echter sterk voor het behoud van een investeringsaftrek. Zoniet zal het onmogelijk zijn om selectief te betoelagen binnen de machtigingen die voor 1994 slechts 2,3 miljard bedragen. Verder moet er ook ruimte te zijn voor appreciatie wanneer het bijvoorbeeld een zeer technische machine betreft met een lange levensduur en die van cruciaal belang is voor de werking van een bedrijf. In dit geval zou de vervangingsinvestering gedeeltelijk toch in aanmerking moeten kunnen komen.

Een tweede verduidelijking wenst het lid omtrent de uitgaven die een onderneming doet voor adviesverlening voor het aanvragen van een milieuvergunning. Zijn deze uitgaven vatbaar voor investeringssteun ?

Hierop antwoordt de minister-president dat het verlenen van steun voor externe expertise en dergelijke in het kader van de EG-reglementering in de lift zit. Men noemt dit de „zachte” investeringen. In de richtlijnen zal hiervoor een meer gedetailleerde regelgeving worden uitgewerkt. De minister-president sluit uit dat men voor het verkrijgen van een MER-rapport een tegemoetkoming zou genieten. A fortiori dus ook niet voor een milieuvergunningsaanvraag.

Op artikel 6 ligt eveneens een amendement voor van de heren P. Deprez C.S. om de tekst sub 2° integraal te herschrijven (zie Stuk 361 (1992-1993) – Nr. 2). Het betreft hier echter een loutere technische herschrijving die de tekst van het ontwerp van decreet volledig conform maakt met de jurisprudentie van de Europese Commissie. Meer bepaald punt e) : „investeringen die bijdragen tot het verhogen van de beslissingsautonomie van ondernemingen in het Vlaamse Gewest” met andere woorden het zogeheten verankeringsobjectief diende te worden herschreven teneinde in overeenstemming met de interne markt te blijven. Deze bekommernis werd daarom uitdrukkelijk opgenomen in de aanhef van 2° „investeringen van strategisch belang, gericht op de versteviging van het economisch weefsel van Vlaanderen”.

De minister-president bevestigt dat dit amendement de tekst inderdaad volledig aanpast aan de door de Europese Commissie gehuldigde visie inzake toe te stane steunmaatregelen en te bereiken doelstellingen.

Een lid heeft nog een vraag met betrekking tot de sub 2° littera c) van het amendement van de heer Deprez opgenomen „investeringen uitgevoerd in researchzones”. Komt er, zoals aangekondigd, een aparte decretale regeling voor investeringen in researchzones en zal deze complementair zijn met de onderhavige of niet ?

De minister-president verduidelijkt dat de researchparkenproblematiek thans ter studie ligt. Er zal in een basisregeling worden voorzien die los staat van de expansiesteunregeling.

Hetzelfde lid verklaart zeer veel belang te hechten aan de produktontwikkeling en vindt dit woord niet als dusdanig terug tenzij het zou zijn vervat onder de sub 2° a) vermelde „investeringen, gericht op de creatie van nieuwe of sterk verbeterde produkten, produktiemethoden of -procédés” ? Wordt hiermede ook de produktontwikkeling bedoeld ?

De minister-president bevestigt dat de produktontwikkeling inderdaad kan begrepen zijn onder 2° a). Er is echter geen automatisme. Het moet alleszins gaan over produktontwikkeling die een economische activiteit genereert.

De voorzitter legt de amendementen ter stemming.

Het subamendement van Mevrouw Aelvoet op haar eerste amendement alsook haar overige amendementen worden telkens verworpen met 9 stemmen tegen 1.

Het amendement van de heer Deprez c.s. dat een nieuwe formulering geeft voor de tekst sub 2° wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding. Het aldus geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

Artikelen 7 en 8

Deze artikelen worden zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 9

Een lid vraagt wat men dient te verstaan onder een “samenwerkingsconvenant,, .

De minister-president verduidelijkt dat het hier gaat om wat in het jargon een “kluit,, een “tros,, of een “cluster,, wordt genoemd. De term “samenwerkingsconvenant,, werd in afspraak met de Europese Commissie in de ontwerp tekst opgenomen. Terloops verwijst de minister-president naar de overeenkomstige franse term “grappe industrielle,, , die minstens even plastisch is als het Nederlandse woord “kluit,, , doch iets adequater uitdrukt wat precies wordt bedoeld.

Dit artikel wordt zonder verdere opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 10

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK III

Fiscale voordelen

Artikel 11

Een lid doet opmerken dat in paragraaf 3 van dit artikel sprake is van fiscale vrijstellingen voor KMO's en ook grote ondernemingen waarvoor geen tegemoetkoming wordt ontvangen. Hoort deze bepaling wel thuis in dit ontwerp van decreet ?

De minister-president verduidelijkt dat sommige investeringen, in het kader van de selectieve toepassing van expansievoordelen, weliswaar niet rechtstreeks gesteund worden, toch wel via een fiscaal voordeel verdienen te worden aangemoedigd .

Een lid doet opmerken dat een fiscaal voordeel onder de vorm van een vrijstelling van onroerende voorheffing een indirecte last is voor de gemeenten waarin het bedrijf is gelegen.

De minister-president preciseert dat niet alleen de gemeenten deze verminderde opbrengst van de onroerende voorheffing dragen. Verder wijst hij erop dat deze bepaling niet nieuw is. Zij wijzigt in genen dele de bestaande wetgeving. Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikelen 12 en 13

Op dit artikel ligt een amendement voor van de heer P. Deprez c.s. (Stuk 361 (1992-1993) – Nr. 2) dat ertoe strekt de twee zinnen met elkaar ondubbelzinnig te verbinden. Zodoende sluit het artikel ook letterlijk aan bij het bewust artikel van het EG-verdrag inzake steunmaatregelen die als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kunnen worden beschouwd.

Een tweede amendement van de heer P. Deprez c.s. voegt aan artikel 12 een zin toe dat het oorspronkelijk artikel 13 vervangt. Deze zin luidt : "De voorwaarden en regelen van de bedoelde tussenkomsten worden bepaald door de Vlaamse regering. „

Het invoegen van deze bepaling maakt meer soepelheid in de vormen van tussenkomst mogelijk terwijl eveneens over de overeenstemming met het Europees recht wordt gewaakt.

De minister-president vraagt deze amendementen goed te keuren omdat ze inderdaad ingegeven zijn door de zorg om nog duidelijker aan te sluiten bij de opmerkingen van de Europese Commissie.

De beide amendementen van de heer Deprez c.s. worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1.

Het aldus gewijzigde artikel 12 wordt met dezelfde stemming aangenomen.

Het amendement van de heer Deprez c.s. om, ingevolge de aanneming van zijn amendement op artikel 12, de tekst van artikel 13 weg te laten wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1. De weglating van artikel 13 heeft voor gevolg dat alle volgende artikelen dienen te worden hernummerd.

HOOFDSTUK V

Zekerheidstellingen

AFDELING 1

Gewestwaarborg

Artikel 14 (vernummerd naar 13)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

AFDELING 2

Het Vlaamse Waarborgfonds

Artikel 15 (vernummerd naar 14)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

HOOFDSTUK VI

Maxima

Artikel 16 (vernummerd naar 15)

Op dit artikel ligt een amendement voor van de heer Deprez c.s. (Stuk 361 (1992-1993) – Nr. 2).

Het strekt er toe aan de tekst van § 1, 1°, b toe te voegen dat er een absoluut maximum plafond is van 30 procent netto van de investering.

Dit amendement komt tegemoet aan de zorg in alle duidelijkheid het maximumsteunpercentage expliciet aan te geven.

De minister-president vraagt de leden dit amendement te aanvaarden. Het resulteert uit opmerkingen vanwege de Europese Commissie op de tekst van het ontwerp nadat het reeds was ingediend in de Vlaamse Raad.

Dit amendement wordt aangenomen met 9 stemmen bij 1 onthouding.

Met dezelfde stemming wordt aldus geamendeerde artikel aangenomen.

Mevrouw Aelvoet dient een amendement in om een artikel 16bis in te voegen. Het strekt ertoe de hoogte van de tegemoetkoming te laten berekenen in functie van de verwachte meertewerkstelling, zowel de absolute als de relatieve. Arbeidsintensieve bedrijven dienen, aldus de indiener van het amendement positief te worden gediscrimineerd.

Een lid verklaart dat dit amendement uitgaat van de meer dan terecht bezorgdheid om de vrijwaring van de tewerkstelling. Is het zo dat er een verhoogde uitkering zal zijn bij het effectief realiseren van een meertewerkstelling ? Indien de minister-president dit bevestigt is dit amendement overbodig.

Een ander lid is het met vorig lid eens. Hij acht het criterium “te verwachten,, tewerkstelling echter niet zo opportuun. Het is efficiënter om de gerealiseerde tewerkstelling te laten doorwegen in de steun.

Verwachtingen kunnen immers opgedreven worden.

De minister-president verklaart inhoudelijk het amendement te stemmen. De formele tekst ervan zal echter op een veto vanwege de Europese Commissie stuiten omdat er geen algemene rechtstreekse tewerkstellingsincentives mogen worden gegeven. Dit is strijdig met de artikelen 92 en 93 van het EG-verdrag, aldus de Europese Commissie. Dit neemt niet weg dat bij de indiening van concrete dossiers met de meertewerkstelling rekening kan worden gehouden als positief criterium voor steunbepaling. Dit zal gebeuren in de richtlijnen MCB en VL5.

Een lid wijst erop dat sommige investeringen maximaal dienen te worden gesteund zonder dat zij een impact hebben op de tewerkstelling, zoals bijvoorbeeld het saneren van vervallen terreinen.

Het opnemen van een algemene zogeheten “tewerkstellingsparagraaf”, lijkt hem daarom niet zonder meer noodzakelijk. Op de bemerking van een lid dat Europa toch bekommerd is om de tewerkstelling, verduidelijkt de minister-president dat het Europees Witboek over de Tewerkstelling zich beweegt in een andere sfeer dan deze van de vrijwaring van de vrije concurrentie, die hier ter tafel ligt.

Het amendement van mevrouw Aelvoet tot invoeging van een artikel 16bis wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2.

HOOFDSTUK VII

Teruggaven

Artikel 17 (vernummerd naar artikel 16)

Artikel 17 wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK VIII

Bijzondere bepaling voor de ontwikkelingszones

Artikel 18 (vernummerd naar artikel 17)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 19 (vernummerd naar artikel 18)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen eenparig aangenomen.

Artikel 20 (vernummerd naar artikel 19)

Mevrouw Aelvoet vraagt bij amendement om de uitvoeringsbesluiten en richtlijnen van dit decreet voor hun publicatie integraal voor te leggen aan de Vlaamse Raad (Stuk 361 (1992-1993) – Nr. 1).

De minister vraagt het amendement te verwerpen. Hij verklaart zich bereid de commissie op het gepaste ogenblik hierover te informeren.

Ter stemming gelegd wordt het amendement van mevrouw Aelvoet verworpen met 7 stemmen tegen 3.

Artikel 20 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 21 (vernummerd naar artikel 20)

Een lid vraagt wat de “uitwerking met ingang van 1 augustus 1991,, precies inhoudt. De minister-president verduidelijkt dat vanaf een bepaalde datum de wet van 1959 werd geschorst. Een groot gedeelte van de dossiers kan inmiddels toch worden behandeld. Omwille van de continuïteit in de juridische basis was het nodig de toepassing *ratione temporis* met terugwerkende kracht in de tekst in te schrijven. De Raad van State adviseerde trouwens deze tekst. De commissie keurt artikel 21 goed met 7 stemmen bij 3 onthoudingen.

IV. EINDSTEMMING

Het gehele ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

De verslaggever,

P. DEPREZ

De voorzitter,

J. LAVERGE

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**HOOFDSTUK 1****Inleidende bepalingen****Artikel 1**

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet dient te worden verstaan onder :

1° onderneming : natuurlijke personen die koopman zijn of een zelfstandig beroep uitoefenen, de handelsvennootschappen, de vennootschappen die de rechtsvorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen, de Europese economische samenwerkingsverbanden en de economische samenwerkingsverbanden die beschikken over een exploitatiezetel in het Vlaamse Gewest of zich ertoe verbinden in het Vlaamse Gewest een exploitatiezetel te vestigen ;

2° kleine ondernemingen : ondernemingen als bepaald in 1° die aan de volgende criteria voldoen :

- niet meer dan vijftig werknemers in dienst hebben ;
- een jaaromzet hebben van ten hoogste 5 miljoen ECU of een maximaal balanstotaal van 2 miljoen ECU ;
- hoogstens één vierde van het kapitaal is in het bezit van één of meer grote ondernemingen, met uitzondering van openbare investeringsmaatschappijen, participatiemaatschappijen, of, als geen controle wordt uitgeoefend, institutionele beleggers ;

3° middelgrote ondernemingen : ondernemingen als bepaald in 1° die niet als kleine ondernemingen kunnen worden beschouwd en die aan de volgende criteria voldoen :

- niet meer dan 250 werknemers in dienst hebben ;
- een jaaromzet hebben van ten hoogste 20 miljoen ECU of een maximum balanstotaal van 10 miljoen ECU ;
- hoogstens één vierde van het kapitaal is in het bezit van één of meer grote ondernemingen, met uitzondering van openbare investeringsmaatschappijen, participatiemaatschappijen, of, als geen controle wordt uitgeoefend, institutionele beleggers ;

4° grote ondernemingen : ondernemingen als bepaald in 1° die krachtens dit decreet niet als kleine of middelgrote ondernemingen kunnen worden beschouwd ;

5° tegemoetkoming : steun die krachtens dit decreet aan een onderneming kan worden toegekend in de vorm van een investeringspremie, een terugbetaalbaar renteloos voorschot, een participatie voor rekening van het Vlaamse Gewest, een achtergestelde lening, een samenwerkingsconvenant, een zekerheidstelling, een fiscaal voordeel of in een andere vorm ;

6° investering : elke bedrijfsinvestering in het Vlaamse Gewest in materiële of immateriële activa en uitgaven met betrekking tot deze investeringen zoals advisering, scholing, verspreiding van kennis en onderzoek en Ontwikkeling.

Artikel 3

Binnen de perken van de EG-regelgeving bepaalt de Vlaamse regering respectievelijk voor de kleine, de middelgrote en de grote ondernemingen de sectoren en de subsectoren die niet in aanmerking komen voor één of meer tegemoetkomingen waarin dit decreet voorziet.

Artikel 4

De cumulatie van de in artikel 2, 5°, vermelde steunvormen kan niet hoger zijn dan de maximumbedragen bepaald in artikel 16.

Artikel 5

De Vlaamse regering zal de tegemoetkomingen genoemd in dit decreet dusdanig beperken dat de cumulatie met overheidssteun die op grond van andere niet-EG-regelgevingen wordt toegekend de maxima, bepaald in artikel 16, niet overschrijden.

HOOFDSTUK II

Tegemoetkomingen

Artikel 6

Om de economische expansie van kleine, middelgrote en grote ondernemingen selectief te ondersteunen, kunnen tegemoetkomingen worden verleend voor de realisatie van de onderstaande verrichtingen in het Vlaamse Gewest. Die tegemoetkomingen worden voor de volgende investeringen, op grond van hun economisch nut, onder de voorwaarden en volgens de regelingen van de Vlaamse regering, uitgekeerd binnen de voorziene begrotingskredieten :

1° a) investeringen die bijdragen tot de oprichting, de uitbreiding, de modernisering en de reconversie van de bovengenoemde ondernemingen ;

b) investeringen, gericht op de sanering en de bestemming voor bedrijfsdoeleinden van vervallen terreinen of gebouwen ;

c) investeringen waardoor nieuwe duurzame arbeidsplaatsen tot stand komen, onverminderd de bepalingen van artikel 10 ;

2° investeringen van strategisch belang, gericht op de versteviging van het economisch weefsel van Vlaanderen, in het bijzonder :

a) investeringen gericht op de creatie van nieuwe of sterk verbeterde produkten, produktiemethoden of -procédés, met het oog op de versteviging van de technologische basis ;

b) investeringen die bijdragen tot de oprichting van eerste vestigingen of tot de creatie van nieuwe of de uitbreiding van bestaande toeleveringsactiviteiten in het Vlaamse Gewest ;

c) investeringen uitgevoerd in researchzones en investeringen in onderzoek en ontwikkeling ;

d) investeringen gericht op een toegevoegde waarde, export buiten de EG, kwaliteitsgerichtheid, sterkere commercialisering en marketing, vorming en strategische **managements**visie ;

3° investeringen met een ecologisch doel in overeenstemming met de EG-kaderregeling voor steunmaatregelen van de Lidstaten op milieugebied, in het bijzonder :

a) investeringen, gericht op een vermindering van de belasting van het milieu, en die verder gaan dan de bestaande wettelijke normen ;

b) investeringen, gericht op de aanpassing aan nieuwe, strengere wettelijke normen :

— indien zij betrekking hebben op installaties die ten minste twee jaar voor de inwerkingtreding van de normen operationeel zijn ;

— of indien zij gerealiseerd worden door ondernemingen die minstens twee jaar bestaan ;

c) buitengewone investeringen, gericht op een rationeel gebruik van energie, op de verbetering van industriële processen uit energetisch oogpunt of het gebruik van recuperabele en alternatieve energiebronnen ;

d) buitengewone investeringen, gericht op een aanzienlijke besparing of recycling van grondstoffen waarbij een positieve ecologische weerslag aanwijsbaar is ;

e) buitengewone investeringen met een ecologische draagwijdte, gericht op een verhoging van de kwaliteit of de duurzaamheid van de geproduceerde goederen ;

f) buitengewone investeringen, gericht op een verhoging van de brandveiligheid, de veiligheid van de geproduceerde goederen en de veiligheid van de arbeidsomstandigheden tijdens het productieproces ;

4° investeringen en uitgaven inzake adviesverlening, opleiding, scholing en verspreiding van kennis.

Artikel 7

Onverminderd de bepalingen van artikel 8, kan het totale bedrag van de aan een onderneming toegekende tegemoetkomingen voor een bepaalde verrichting, de maximale steun-equivalenten, bepaald in artikel 16, niet overschrijden.

Artikel 8

Indien de in artikel 6 genoemde verrichtingen worden gerealiseerd door ondernemingen waarvan de economische activiteit ernstig verstoord is door een natuurramp, erkend door de Vlaamse regering, of door overmacht, kan het bedrag van de tegemoetkomingen worden verhoogd, onverminderd de maxima die door de nationale overheid voor hulp aan ondernemingen zijn bepaald. Deze verhoging wordt vooraf aange-meld bij de EG-Commissie.

Artikel 9

De tegemoetkomingen voor de realisatie van de in artikel 6 genoemde verrichtingen kunnen worden toegekend in de vorm van een investeringspremie of subsidie, een terugbetaalbaar renteloos voorschot, een participatie voor rekening van het Vlaamse Gewest, een achtergestelde lening, een zekerheidstelling, een fiscaal voordeel of een samenwerkingsconvenant ; de tegemoetkoming kan ook bestaan uit een combinatie van de bovengenoemde tegemoetkomingen.

Artikel 10

Het voordeel van de tegemoetkomingen voor grote ondernemingen voor de realisatie van de in artikel 6 en 11 genoemde verrichtingen, met uitzondering van de verrichtingen bepaald in artikel 6, 3°, kan enkel worden toegekend in regionale ontwikkelingszones krachtens de wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie.

HOOFDSTUK III

Fiscale voordelen

Artikel 11

§ 1. Kleine, middelgrote en grote ondernemingen die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming voor een in artikel 6 genoemde investering in onroerende goederen, worden vrijgesteld van de onroerende voorheffing op deze goederen voor een periode van maximum 5 jaar, onder de voorwaarden vastgesteld door de Vlaamse regering en onverminderd de bepalingen van artikel 10.

§ 2. Deze vrijstelling geldt zowel voor de gebouwen en de gronden die daarmee een geheel vormen, als voor het materieel en de uitrusting, onroerend uit hun aard of door hun bestemming, ingeschreven in de kadastrale legger. De vrijstelling kan worden beperkt tot de goederen waarin werkelijk geïnvesteerd is.

§ 3. Dit artikel is ook van toepassing op de kleine, middelgrote en grote ondernemingen voor investeringen waarvoor geen tegemoetkoming ontvangen werd, onverminderd de bepalingen van artikel 10.

HOOFDSTUK IV

Andere tegemoetkomingen

Artikel 12

Door de Vlaamse regering kunnen specifieke tussenkomsten worden verleend aan kleine, middelgrote en grote ondernemingen die deelnemen aan de voorbereiding en de uitvoering van een Europees industrieel of wetenschappelijk programma of projecten van gemeenschappelijk Europees belang, op basis van een protocol van akkoord, gesloten tussen de nationale en gewestelijke overheden en die vooraf door de Commissie der Europese Gemeenschap, overeenkomstig artikel 92, lid 3, onder b van het EEG-verdrag, zijn goedgekeurd.

De voorwaarden en regelen van de bedoelde tussenkomsten worden bepaald door de Vlaamse regering.

HOOFDSTUK V

Zekerheidstellingen

AFDELING 1

Gewestwaarborg

Artikel 13

§ 1. Voor de gehele of gedeeltelijke terugbetaling in hoofdsom en interesten van leningen die door kleine, middelgrote

en grote ondernemingen zijn aangegaan bij erkende kredietinstellingen of financiële instellingen om de verrichtingen bedoeld in artikel 6 te realiseren, kan de Vlaamse regering gewestwaarborg toekennen binnen de door de EG-Commissie vastgestelde voorwaarden, onverminderd de bepalingen van artikel 10. Kleine ondernemingen kunnen enkel beroep doen op de gewestwaarborg indien zij niet in aanmerking komen bij het Vlaamse Waarborgfonds, zoals geregeld in artikel 15.

§ 2. De gewestwaarborg bedraagt hoogstens 90 % van het bedrag dat nog moet worden betaald nadat de voor de kredietverstrekker vastgestelde waarborgen gerealiseerd zijn.

§ 3. De omloop van de verbintenissen in het kader van de in § 1 bedoelde gewestwaarborg mag niet meer dan 375 Miljoen ECU bedragen. Dit maximumbedrag kan door de Vlaamse regering worden verhoogd met vijf schijven van 50 miljoen ECU elk.

AFDELING 2

Het Vlaamse Waarborgfonds

Artikel 14

§ 1. Op voorwaarde dat de instelling waarmee de bestuurs-overeenkomst inzake het bestuur van het Vlaamse Waarborgfonds diegene is, genoemd in de artikelen 12 tot en met 27 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering, blijven deze artikelen, met uitzondering van artikel 17, van toepassing op de kleine ondernemingen. Het Waarborgfonds wordt het Vlaamse Waarborgfonds genoemd.

§ 2. Het Vlaamse Waarborgfonds wordt bestuurd door een comité, samengesteld uit twaalf stemgerechtigde leden die door de Vlaamse regering worden benoemd :

1° vier leden op voordracht van de Vlaamse regering, van wie minstens één lid behoort tot de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen ;

2° vier leden op voordracht van de interprofessionele en professionele organisaties die de KMO en de middenstand vertegenwoordigen ;

3° vier leden op voordracht van de erkende kredietinstellingen of financiële instellingen, van wie twee leden op voordracht van de instelling waarmee de bestuursovereenkomst inzake het bestuur van het Vlaamse waarborgfonds gesloten wordt.

§ 3. De voorzitter van het comité wordt door de Vlaamse regering benoemd uit de leden bedoeld in § 2, 1°.

§ 4. De plaatsvervangers van de leden worden onder dezelfde voorwaarden en volgens dezelfde bepalingen door de Vlaamse regering benoemd. De leden van het comité worden benoemd voor een periode van 5 jaar.

§ 5. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

§ 6. De in § 2, 3°, bedoelde bestuursovereenkomst door de Vlaamse regering gesloten en het reeds bestaande algemeen reglement bedoeld in artikel 22 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering regelen onder meer de wijze van bestuur, de te voeren boekhouding en de vergoeding van de bestuurs- en werkingskosten vanaf het ogenblik dat het Vlaamse waarborgfonds feitelijk operationeel is.

HOOFDSTUK VI

Maxima

Artikel 15

§ 1. Het totaal van de in artikelen 8, 11, 14, 15 en 18 opgesomde tegemoetkomingen en de tegemoetkomingen in artikel 9, ongeacht de vorm, mogen de volgende maxima, bepaald door de EG-Commissie, niet overschrijden :

1° voor de investeringen, genoemd in artikel 6, 1° en 2° gelden voor de kleine en middelgrote ondernemingen de volgende maxima :

a) voor kleine en middelgrote ondernemingen, niet gelegen in een ontwikkelingszone, respectievelijk 15 % bruto en 7,5 % bruto van de investeringskosten ;

b) voor de ondernemingen in een ontwikkelingszone, een verhoging van 10 procentpunten bruto boven het tarief van de regionale steun, goedgekeurd bij beschikking 82/740/EEG van de Commissie van 22 juli 1982 inzake de vaststelling van de ontwikkelingszones krachtens artikel 11 van de wet van 30 december 1970.

Deze vermeerdering, in een regio 92, lid 3, c, zal in geen geval leiden tot het overschrijden van het absolute maximale plafond van 30 procent netto van de investering ;

2° voor de investeringen, genoemd in artikel 6, 4°, geldt voor de kleine en middelgrote ondernemingen het volgende maximum : 50 % bruto van de investeringskosten ;

3° voor de investeringen, genoemd in artikel 6, 1°, 2° en 4°, kunnen grote ondernemingen overeenkomstig artikel 10 regionale steun ontvangen, toegelaten door beschikking 82/740/EEG van de Commissie ;

4° voor de investeringen, genoemd in artikel 6, 3°, geldt het volgende maximum : 20 % bruto van dat gedeelte van de investeringskosten dat specifiek betrekking heeft op de doelstellingen van dat artikel.

§ 2. De maximale steunequivalenten in § 1 worden door de Vlaamse regering steeds aangepast overeenkomstig de desbetreffende EG-regelgeving. De Vlaamse regering kan binnen dit kader eigen maximumbedragen bepalen.

HOOFDSTUK VII

Teruggaven

Artikel 16

§ 1. De Vlaamse regering stelt de bepalingen vast voor de gevallen waarin de begunstigden van de tegemoetkomingen uit dit decreet, het voordeel ervan geheel of gedeeltelijk verliezen of moeten terugbetalen.

§ 2. Er wordt niet tot terugvordering overgegaan in geval van overmacht.

HOOFDSTUK VIII

Bijzondere bepaling voor de ontwikkelingszones

Artikel 17

§ 1. De Vlaamse regering kan, onverminderd de bepalingen van artikel 6, afwijken van de beperkingen op de tege-

moetkomsten zoals bepaald in Hoofdstuk II, voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen die zijn gevestigd of zich vestigen in een ontwikkelingszone, overeenkomstig de beschikkingen van de EG-Commissie.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van artikel 8, mag het totale bedrag van de tegemoetkomsten die voor éénzelfde verrichting aan een onderneming als bedoeld in § 1 zijn toegekend, de maximale steunequivalenten van artikel 16 niet overschrijden.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 18

§ 1. De wet van 17 juli 1959 tot invoering en ordening van maatregelen ter bevordering van de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën, gewijzigd bij de wetten van 14 februari 1961, 20 november 1962, 30 juli 1963, de koninklijke besluiten nr. 22 van 23 mei 1967 en nr. 87 van 11 november 1967 en de wet van 7 augustus 1980, wordt, wat het Vlaamse Gewest betreft, opgeheven, onverminderd het bepaalde in § 4, lid 1.

De bepalingen van lid 1 doen geen afbreuk aan de maxima voor tegemoetkomsten vastgesteld krachtens de wet van 17 juli 1959, dit ten gevolge van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988.

§ 2. Onverminderd de door de EG vastgestelde maximabedragen blijven de besluiten die ter uitvoering van de wet van 17 juli 1959 zijn vastgesteld, krachtens dit decreet van kracht tot ze door de Vlaamse regering opgeheven of vervangen zijn.

§ 3. Artikel 2 van het decreet van 16 juni 1981 tot vaststelling van de grens der verbintenissen van de waarborg van het Vlaamse Gewest bij toepassing van de wet van 17 juli 1959 tot invoering en ordening van maatregelen tot bevordering van de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën en de wet van 30 december 1970 op de economische expansie, wordt opgeheven.

§ 4. De wet van 17 juli 1959 en haar uitvoeringsbesluiten blijven van toepassing op de steunverlening waarover voor 1 augustus 1991 beslist is.

Op de aanvragen die vanaf 1 augustus 1991 zijn ingediend en waarover voor de publicatie van dit decreet is beslist, zijn alleen de voorzieningen van de „minimisregeling”, de „steun geringe betekenis” en de specifieke kaderregelingen van de EG-Commissie van toepassing.

De aanvragen om steunverlening waarover op de dag van publicatie van dit decreet nog niet is beslist, worden afgehandeld met toepassing van de bepalingen van dit decreet.

§ 5. Het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot de begeleiding van de begroting 1991 wordt als volgt gewijzigd :

1° in artikel 1 worden de termen „het Fonds voor economische expansie en regionale reconversie – Grote ondernemingen” en „grote ondernemingen” vervangen door respectievelijk „het Fonds voor de economische expansie en regionale reconversie – middelgrote en grote ondernemingen” en „middelgrote en grote ondernemingen” ;

2° artikel 1, § 4, b), wordt gewijzigd als volgt : “de teruggaven bedoeld in artikel 9 van de wet van 17 juli 1959 tot invoering en ordening van maatregelen ter bevordering van de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën, artikel 38 van de wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie en artikel 17 van het decreet van ... tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest” ;

3° in artikel 2 worden de termen „Fonds voor de economische expansie en regionale reconversie – KMO” en „KMO” vervangen door respectievelijk „Fonds voor de economische expansie en regionale reconversie – kleine ondernemingen” en „ kleine ondernemingen”.

§ 6. De wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering en haar uitvoeringsbepalingen blijven van toepassing voor zover ze betrekking hebben op kleine ondernemingen, zoals gedefinieerd in artikel 2, 2° van dit decreet, met uitzondering van artikel 5, § 1, eerste lid, en de artikelen 17 en 28 van voornoemde wet.

Artikel 19

De Vlaamse regering dient ieder jaar een uitgebreid verslag in bij de Vlaamse Raad en de SERV betreffende de toepassing van dit decreet.

Artikel 20

Onverminderd het bepaalde in artikel 19, § 4, heeft dit decreet uitwerking met ingang van 1 augustus 1991. De bepalingen van artikel 15 en artikel 19, § 5, treden in werking de dag waarop dit decreet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.
